

УДК 378.4

*Яценко О. І., асистент,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

ЕЛЕКТРОННА БІБЛІОТЕКА ВНЗ ЯК ЧАСТИНА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ СФЕРИ ОСВІТИ

В умовах формування сучасного інформаційного суспільства інформація є головною культурною цінністю людства. У зв'язку з цим важливим інструментом для розвитку як суспільства в цілому, так і індивідуума, є забезпечення доступу (в тому числі і віддаленого) до соціально значимої інформації, передусім, культурного, наукового та освітнього характеру. Особливо актуальним це є для студентів, вчителів, викладачів ВНЗ, вчених.

В наш час, в результаті розвитку обчислювальної техніки і засобів передачі даних відбулися якісні зміни у розв'язанні одного з основних завдань, що стояло перед людством, – збереження даних з метою їх передачі. Це спонукало появу, у певному розумінні синтетичного напрямку – електронні бібліотеки (ЕБ).

Під ЕБ розуміють інформаційну систему, що «призначена для накопичення, обліку, оброблення, зберігання, керування та використання електронних документів і для обслуговування користувачів бібліотеки через телекомунікаційні мережі» [1]. При цьому основна задача електронних ЕБ – інтеграція електронних ресурсів і ефективна навігація в них.

Основною метою створення наукових ЕБ є забезпечення наукових досліджень, надання можливості ефективного доступу до інформаційних ресурсів, зокрема:

- створення нових технологій наукових досліджень, ефективного інструментарію для їх проведення;
- представлення результатів наукових досліджень широкому колу науковців;
- запобігання втрати наукових колекцій для майбутніх науковців;
- забезпечення можливості наукового співробітництва як у регіональному, національному, так і в міжнародному рівні.

Якщо порівнювати електронну форму документу з друкованою, то стає зрозумілим, що перевагою електронної форми є надійність і компактність зберігання інформації, можливість швидкого її поширення та використання. Це дає можливість вирішити ряд питань, що стоять перед бібліотеками навчальних закладів:

- забезпечується надійне збереження бібліотечного фонду, так як

електронний документ не старіє, а ще більшу надійність його збереження забезпечують резервні копії;

- вирішується питання забезпечення книжками та посібниками навчального процесу, так як працювати з електронним документом одночасно може необмежена кількість користувачів;
- забезпечується вільний доступ до інформації незалежно від місця розташування сервера бібліотеки.

Аналізуючи наукові джерела [2], можна виділити наступні види електронних науково-освітніх ресурсів ЕБ:

- наукові звіти;
- дисертації;
- монографії;
- автореферати;
- підручники;
- аналітичні записки;
- посібники (навчальні, навчально-методичні, методичні);
- статті;
- книги;
- лекції, тренінги, спецкурси;
- методичні рекомендації;
- програмно-методичні комплекси;
- словники, глосарії;
- робочі зошити;
- довідники;
- енциклопедії.
- програми навчальні;
- концепції;

Більшість дисциплін, що викладаються у вищому навчальному закладі, ґрунтуються на останніх сучасних наукових дослідженнях. Саме це дає можливість визначити коло користувачів наукових ЕБ – від студентів (незалежно від напряму підготовки і кваліфікації) до викладачів і наукових співробітників.

Таким чином важливим питанням для вузівської бібліотеки є формування повноцінної ресурсної бази ЕБ, а також організація зручного доступу користувачів до цих ресурсів. Необхідно створити такі умови для роботи користувачів, що б вони мали доступ до повних версій документів незалежно від часу і місцезнаходження.

Список використаних джерел

1. ДСТУ 7448:2013. Інформація та документація. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять. – Чинний від 01.07.2014 р. – Київ : Мінекономрозвитку Ук раїни, 2014. – 41 с. – (Національний стандарт України).
2. Савченко З. В. Формування і використання інформаційних електронних науково-освітніх ресурсів [Електронний ресурс] / З. В. Савченко // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2010. – № 4 (18). – Режим доступу до журн. : <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>.